

Nr 357.

Av herrar **Skoglund** i Umeå och **Mäler**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 209, angående statsbidrag till förlossningsvården samt den förebyggande mödra- och barnvården.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 209 angående statsbidrag till förlossningsvården och den förebyggande mödra- och barnvården föreslås bland annat att barnvårdscentralernas verksamhet skall utsträckas till att omfatta även barn mellan 2 och 3 år. Värdet av denna utvidgning lär av ingen bestridas, men dess genomförande kommer sannolikt — såsom landstingsförbundets styrelse påpekat — att vara förenat med vissa svårigheter. En av de väsentliga svårigheterna, som torde anmäla sig, blir bristen på sjuksköterskeutbildad arbetskraft för centralerna. Med utvidgningen av verksamheten på sätt som befolkningsutredningen och departementschefen föreslagit blir förestånderskornas arbetsbörda starkt ökad. Då redan förut många landsting haft svårigheter att kunna anskaffa erforderligt antal distriktssköterskor och ännu inte ha det enligt organisationsplanen förutsatta antalet platser besatta, så skulle genom ett allmänt genomförande av vården av även två- och treåringarna, arbetskraft i stor utsträckning dragas från distriktsvården. Distriktssköterskorna komma dessutom under den närmaste framtiden att vara starkt upptagna med den planerade Calmettevaccineringen. Gjorda undersökningar visa att distriktssköterskornas arbetstid redan nu är fullt utnyttjad och att ytterligare belastning av deras arbetsbörda icke gärna är möjlig.

Den avgörande omständigheten är alltså härvidlag bristen på sjuksköterskeutbildad personal, ägnad för distriktsvården och barnvårdsarbetet. Åtgärder ha i annan ordning vidtagits för att söka forcera sköterskeutbildningen, men i avvaktan på resultatet härav får man söka sig fram på andra vägar. Om landstingen medgäves rätt att med statsbidrag anställa ett antal reservsköterskor, skulle den tillgängliga arbetskraften på detta område i görligaste mån kunna utnyttjas. En distriktssköterska kan icke utan stora olägenheter förflyttas till annat distrikt, men en reservsköterska skulle kunna tid efter annan sändas till det distrikt eller till den barnvårdsstation, där arbetskraftbehovet är mest trängande, för att efter någon tid flyttas till ett annat distrikt, där behovet då synes vara störst. Själva principen är redan förut godtagen genom landstingens rätt att erhålla statsbidrag för anställande av reservbarnmorskor. Principens tillämpning på nu förelig-

gande område skulle visserligen icke öka tillgången på sjuksköterskor, men den skulle däremot möjliggöra rationellast möjliga utnyttjande av befintlig arbetskraft. När sköterskeutbildningen en gång hunnit därhän att alla distriktsskötersketjänster blivit besatta, synes anordningen med reservsköterskor nästan självklart böra tillämpas. Enligt vår mening skulle den emellertid redan nu få ett betydande värde. Då departementschefen i sitt förslag icke synes ha berett möjlighet för en sådan temporär lösning av svårigheterna i samband med utvidgningen av barnavårdscentralernas verksamhet, ha vi velat fästa riksdagens uppmärksamhet på saken, varigenom riksdagen beredes möjlighet att uttala att från dess sida hinder icke möter att vid genomförande av utvidgningen av barnavårdsverksamheten låta landstingen genom anställande av reservsköterskor sörja för bästa möjliga tillvaratagande av den tillgängliga sjuksköterskearbetskraften.

Med åberopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen vid besvarandet av Kungl. Maj:ts proposition nr 209 måtte beakta vad här ovan anförts.

Stockholm den 4 maj 1943.

Gösta Skoglund.

Karl Mäler.